

Zahraníčné aktivity

8 Zahraničné aktivity

8.1 Európska únia

Prioritou NBS bola aj počas roka 2006 spolupráca s Európskou úniou (EÚ) a jej členskými štátmi, ako aj s prístupujúcimi krajinami Rumunskom a Bulharskom, a to prostredníctvom zastúpenia NBS v orgánoch Rady EÚ a Európskej komisie (EK).

V roku 2006 sa guvernér NBS zúčastnil na neformálnych stretnutiach ECOFIN-u (vo Viedni a v Helsinkách), ktoré sa konajú raz za šesť mesiacov v krajine predsedajúcej Rade EÚ. Stretnutia boli venované najmä témam svetová konkurencia, inovácia a produktivita, hospodárska situácia a finančná stabilita.

Dôležitá bola tiež účasť zástupcu NBS na zasadnutiach Hospodárskeho a finančného výboru (EFC), ktorý sa podieľa na príprave ECOFIN-u. NBS sa zapájala aj do činnosti podvýboru EFC pre MMF a súvisiace záležitosti a podvýboru EFC pre euromince.

V rámci výborov EK sa experti Národnej banky Slovenska zúčastňovali na zasadnutiach Výboru európskych bankových dohľadov a jeho expertných skupín, Výboru európskych regulačných orgánov pre cenné papiere a Výboru orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými dôchodkovými fondmi. NBS sa angažovala aj v aktivitách výborov venujúcich sa štatistike, ako aj bankovkám a minciam.

NBS sa podieľala aj na pripomienkovaní právnych aktov EÚ, ktoré sú predmetom rokovaní pracovných výborov a skupín Rady EÚ bez zastúpenia NBS. Počas roka 2006 sa NBS vyjadrovala najmä ku Konvergenčnej správe EK a ECB pre Litvu a Slovinsko a pre ostatné členské štáty s výnimkou, k návrhu smernice o zmluvách o spotrebiteľských úveroch, návrhu smernice o akvizíciách a pod.

V súvislosti s prípravou decembrovej Konvergenčnej správy Európskej komisie sa v septembri 2006 v Bratislave uskutočnila misia Európskej komisie. Hlavnými témami rokovaní v NBS boli menová politika a výmenný kurz, súčasný vývoj inflácie a jej prognózy.

V rámci koordinácie rozhodovacieho procesu v záležitostiach EÚ má významné postavenie Komisia pre záležitosti EÚ zriadená na MZV SR. Počas roka

2006 sa na jej stretnutiach pravidelne zúčastňoval zástupca NBS.

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) a Európska centrálna banka (ECB)

Národná banka Slovenska spolupracuje s ECB na viacerých úrovniach. Guvernér NBS je členom Generálnej rady ECB, ktorá v roku 2006 zasadala štyrikrát. Na týchto stretnutiach sa zúčastňujú guvernéri všetkých národných centrálnych bánk ESCB a najvyšší predstavitelia ECB. V roku 2006 sa na stretnutiach ako pozorovatelia zúčastnili aj guvernéri rumunskej a bulharskej centrálnej banky, ktoré sa stali súčasťou ESCB v nadväznosti na vstup ich krajín do EÚ 1. januára 2007. Ďalšie dve stretnutia Generálnej rady ECB sa uskutočnili formou telekonferencie v nadväznosti na schvaľovanie Konvergenčných správ ECB pre Litvu a Slovinsko (v máji 2006) a pre ostatné členské štáty s výnimkou (v novembri 2006). Počas roka sa zástupcovia NBS podieľali na činnosti výborov a pracovných skupín ESCB plnením konkrétnych úloh vrátane príprav dokumentov na rokovanie Generálnej rady a Rady guvernérov ECB.

Významnou súčasťou činnosti NBS v rámci ESCB sú konzultácie návrhov všeobecných právnych predpisov, t. j. návrhy zákonov, vyhlášok a opatrení, ktoré patria do kompetencie ECB. V záujme transparentnosti legislatívneho procesu v rámci EÚ sú štátne orgány členských štátov EÚ povinné predkladať návrhy svojich právnych predpisov vo vecnej pôsobnosti ECB na pripomienkovanie ECB, ktorá ich sprístupňuje ostatným členským štátom. Národná banka Slovenska v roku 2006 predložila návrh zákona o NBS na pripomienkovanie a zároveň pripomienkovala stanoviská ECB k návrhom právnych predpisov ostatných členských štátov Európskej únie.

Program PHARE

V októbri 2006 bola ukončená implementácia programu PHARE z posledného predvstupového memoranda roku 2003. Kontrahované projekty Podpora rizikovo orientovaného dohľadu a Vývoj softvéru pre dohľad nad kapitálovým trhom predstavovali logické pokračovanie úspešne ukončeného programu z Finančného

memoranda 2002 Posilnenie dohľadu nad finančným sektorom, ktorý v období od júna 2004 do októbra 2005 realizovalo konzorcium Wiener Burse A.G. Oba programy prispeli k rozšíreniu a skvalitneniu kapacít orgánov dohľadu účinne a efektívne regulovať finančný trh a pomohli vytvoriť technický základ pre začlenenie Úradu pre finančný trh (ÚFT) do NBS.

Projekt Podpora rizikovo orientovaného dohľadu, s rozpočtom 1,15 mil. EUR, sa začal v júni 2005 a realizovala ho Belgická banková akadémia (BBA) ako technickú pomoc pre ÚFT a NBS.

Program nadväzoval na výstupy z predchádzajúcich projektov v oblasti integrovaného dohľadu a ďalej riešil skvalitňovanie systému rizikovo orientovaného dohľadu nad kapitálovým trhom, poisťovníctvom, dôchodkovými fondmi a finančnými konglomerátmi. V oblasti dohľadu nad úverovými inštitúciami riešil prehĺbenie konsolidovaného dohľadu a implementáciu Novej bazilejskej dohody o kapitáli – Bazilej II. V bankovom module experti BBA zrealizovali rad špeciálnych seminárov k rizikám v rámci Bazileja II a ku konsolidovanému dohľadu, vypracovali dva súhrnné manuály pre dohľad na mieste v súlade s požiadavkami Bazileja II a vyškolili pracovníkov NBS na prácu s odbornými softvérmi „CADcalc“ a „CADmarkt“. V module poisťovníctva boli zrealizované odborné semináre k dohľadu na diaľku v súlade s dohodou Solvency II a vypracovaný rámcový plán dohľadu aj so zabezpečením softvérovej podpory. Tiež boli zabezpečené špecializované zahraničné stáže pre pracovníkov dohľadu nad sprostredkovaním poistenia. V module kapitálového trhu boli zrealizované odborné semináre a poskytované konzultácie k riešeniu aktuálnych problémov dohľadu, najmä dohľadu nad brokerskými spoločnosťami a k implementácii smerníc „UCITS“ a „MiFID“. V rámci modulu dôchodkových fondov experti BBA zorganizovali rad odborných seminárov k aktuálnym problémom dohľadu a poskytovali konzultácie a asistovali pri vypracovaní návrhu novely zákona o penzijných fondoch.

Na projekte sa zúčastnilo 18 zahraničných expertov, ktorí zrealizovali 36 seminárov, na ktorých sa zúčastnilo spolu 600 pracovníkov ÚFT a NBS.

Posledný projekt Vývoj softvéru pre dohľad nad kapitálovým trhom, s rozpočtom 100 000 EUR, sa začal v decembri 2005 a realizoval ho AXON PRO, s. r. o., pre ÚFT. Cieľom projektu bola dodávka softvérovej aplikácie, vyvinutá podľa funkčnej špecifikácie a technicko-prevádzkových požiadaviek NBS pre potreby súčasného dohľadacieho systému nad kapitálovým trhom. Softvér je využiteľný na dennej báze pre elektronický zber, vyhodnocovanie a archiváciu údajov predkladaných subjektmi kapitálového trhu, ktoré podliehajú dohľadu NBS. Súčasťou dodávky bola inštalácia a testovanie softvéru, dodanie príslušnej

dokumentácie, zaškolenie pracovníkov dohľadu na jeho používanie a servis.

Ukončením uvedených projektov bola zavŕšená technická pomoc, ktorú Európska komisia poskytovala slovenskému bankovému sektoru prostredníctvom programu PHARE od roku 1993. Za vyše 13 rokov pripravila NBS viac ako 60 rozvojových projektov pre pracovníkov komerčných bánk a NBS z grantov EÚ v celkovom objeme presahujúcom 17 mil. EUR.

8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami

Medzinárodný menový fond (MMF)

V roku 2006 sa Slovenská republika zaradila medzi donorské členské krajiny MMF. Vo februári 2006 MMF oznámil Národnej banke Slovenska, ktorá zastupuje SR pri operáciách Plánu finančných transakcií (Financial Transactions Plan, FTP), že Slovensko bolo po prvýkrát zaradené do zoznamu 48 krajín zapojených do FTP, prostredníctvom ktorého ekonomicky silné členské krajiny MMF požičiavajú devízové prostriedky členským krajinám, ktoré majú problémy s platobnou bilanciou. V súlade so schváleným plánom má SR povinnosť, pokiaľ ju MMF vyzve, poskytnúť zo svojich devízových rezerv požadované prostriedky. Počas roka 2006 finančné zdroje SR v transferoch MMF použité neboli.

Vzájomná spolupráca sa v roku 2006 rozvíjala predovšetkým prostredníctvom misie MMF, ktorá navštívila Slovensko v septembri až októbri 2006. Išlo o pravidelné konzultácie so Slovenskou republikou podľa článku IV, ktoré sa raz za rok vedú s každou členskou krajinou. Hlavnými témami rokovaní v NBS boli menová politika, vstup do ERM II, prijatie eura, makroekonomické a inflačné prognózy.

V súlade s článkom VIII Dohody o MMF aktualizovala NBS pre MMF Ročnú správu o devízovom režime a devízových obmedzeniach a zaslala Výkonnej rade MMF na notifikáciu zoznam devízových reštrikcií, ktoré Slovenská republika uplatňuje z dôvodu zachovania národnej a medzinárodnej bezpečnosti, ako aj ochrany finančného systému pred finančným terorizmom.

Najvyšší predstavitelia Národnej banky Slovenska sa v apríli 2006 zúčastnili na jarnom zasadnutí Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky vo Washingtone a v septembri 2006 na výročnom zasadnutí MMF a Svetovej banky v Singapure. Hlavnými témami zasadnutí boli výhľady svetovej ekonomiky a finančných trhov, strednodobá stratégia MMF, dohľad MMF, ako aj pomoc krajinám s nízkymi príjmami pri napínaní Miléniových rozvojových cieľov. Najväčšia pozornosť však bola zameraná na revíziu

kvót členských krajín a jednorazové zvýšenie kvót pre Čínu, Kóreu, Mexiko a Turecko, krajiny s najviac podhodnotenými kvótami.

Stretnutie predstaviteľov belgickej skupiny (konštituencie) MMF a Svetovej banky na úrovni zástupcov guvernérov centrálnych bánk a ministrov financií v júni 2006 v Prahe bolo zamerané predovšetkým na oficiálnu rozvojovú pomoc a akumuláciu devízových rezerv a ich riadenie.

Svetová banka (SB)

Spolupráca Slovenskej republiky s inštitúciami Svetovej banky sa postupne mení v závislosti od transformačného procesu slovenskej ekonomiky.

V Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj (IBRD) je Slovenská republika súčasťou krajín EÚ-8, ktoré majú naďalej možnosť prijímať finančnú, resp. technickú pomoc. Počas roka 2006 bola technická pomoc poskytovaná prostredníctvom zainteresovaných rezortov, a to prostredníctvom Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré čerpá pôžičku na modernizáciu sektora zdravotníctva, a Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré čerpá úver na projekt reformy správy sociálnych dávok. Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny spolu s Ministerstvom školstva SR sú zapojené do projektu podpory ľudského kapitálu. Cieľom projektu je spolupráca pri modernizácii systémov podpory zamestnanosti a vzdelávania a pomoc v oblasti sociálnej politiky.

V Medzinárodnom združení pre rozvoj (IDA) sa Slovenská republika zaradila medzi donorské krajiny, ktoré sa podieľajú na finančnej pomoci rozvojovým krajinám. V tejto súvislosti Slovenská republika v januári 2006 uhradila prvú splátku príspevku v rámci 14. doplnenia zdrojov IDA, a to vo výške 2,07 mil. EUR. Ďalšie splátky budú realizované v rokoch 2007 a 2008.

V novembri až decembri 2006 sa uskutočnila misia Svetovej banky na Slovensku, zameraná na prehodnotenie programu FSAP (Financial Sector Assessment Program), zameraného na hodnotenie finančného sektora. V Národnej banke Slovenska misia hodnotila štandardy bankového sektora a sektora poisťovníctva.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Na 76. výročnom valnom zhromaždení členských centrálnych bánk BIS, ako aj pravidelných riadnych zasadnutiach guvernérov BIS sa v roku 2006 zúčastňoval guvernér NBS. Predmetom zasadnutí boli otázky ERM II a prístupových kritérií, meranie inflácie, vývoj

v oblasti platobných a zúčtovacích systémov, cezhraničná integrácia finančných trhov a základné princípy efektívneho bankového dohľadu.

V roku 2006 bola Národná banka Slovenska usporiadateľom 5. stretnutia Pracovnej skupiny BIS pre menovú politiku pre strednú a východnú Európu. Na stretnutí v Bratislave, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia BIS, ECB a 21 centrálnych bánk Európy, sa diskutovalo o makroekonomickom vývoji, o vývoji vonkajšieho sektora a finančného sektora, o finančnej a menovej politike a o politike výmenných kurzov.

NBS sa počas roka pripojila k 45 členským centrálnym bankám, ktoré sú zapojené do siete umožňujúcej šírenie informácií o riadení centrálnych bánk medzi centrálnymi bankami a BIS.

Svetová obchodná organizácia (WTO)

V prvej polovici roka prebiehali intenzívne rokovania WTO, ako aj Výboru 133 Rady EÚ, ktorý je zodpovedný za multilaterálne obchodné záležitosti EÚ. NBS vyjadrovala svoje stanoviská k oblasti finančných služieb, predovšetkým k navrhovaným zmenám v Listine špecifických záväzkov EÚ a pri tzv. „kompenzačných rokovaniach“ v zmysle článku XXI Všeobecnej dohody o obchode so službami, ktoré vyplynuli z rozšírenia EÚ o 10 nových členských štátov v máji 2004.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

V roku 2006 sa zástupcovia NBS podieľali na práci v relevantných výboroch a pracovných skupinách OECD, a to vo Výbore pre hospodársku politiku (EPC), Výbore pre ekonomické prehľady (EDRC), Výbore pre finančné trhy (CFM) a vo Výbore pre poisťovníctvo a súkromné dôchodky.

Okrem toho sa na Slovensku v septembri 2006 uskutočnila štrukturálna misia OECD, na ktorú v decembri 2006 nadviazala politická misia OECD pod vedením J. P. Cotisa, hlavného ekonóma OECD. Ich cieľom bola príprava podkladov pre Ekonomický prehľad SR, ktorý bude publikovaný v apríli 2007. Hlavnými témami rokovaní v NBS bolo plnenie konvergenčných kritérií na vstup do eurozóny, regulácia finančných trhov a problematika dôchodkovej reformy.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

V priebehu roka 2006 sa pozornosť sústredila na stratégiu EBOR na obdobie rokov 2006 – 2010, t. j. Capital Resource Review 3. Daný materiál bol oficiálne schválený v máji 2006 na výročnom zasadnutí Rady

guvernérov EBOR v Londýne. Jedným zo strategických cieľov je presun aktivít EBOR viac na východ a juho-východ a postupná graduácia (ukončenie potreby pomoci) krajín, ktoré vstúpili do EÚ v máji 2004 a zároveň sú prijímateľmi pomoci zo strany EBOR (vrátane Slovenska). V tejto súvislosti sa uskutočnilo viacero rokovaní so zástupcami našej konštituencie.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

MIB a MBHS so sídlom v Moskve sú banky založené členskými štátmi bývalej Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Slovensko ako samostatná republika sa stalo ich členom v roku 1993. Jeho podiel na splatenom kapitáli v MIB je 4,85%, resp. 10,4 mil. EUR a v MBHS 6%, resp. 8,6 mil. EUR.

Najvyšším riadiacim orgánom obidvoch bánk sú bankové rady, ktoré zasadať dvakrát ročne. Jarné zasadnutia sa uskutočnili v máji v Moskve a jesenné v novembri vo Vietname.

Medzinárodná investičná banka

Počas jarného zasadnutia vzala Banková rada MIB na vedomie Správu o činnosti za rok 2005, schválila zisk vo výške 10,5 mil. EUR, rozpočet všeobecných prevádzkových nákladov na rok 2007 vo výške 8,7 mil. EUR a audítorskú spoločnosť KPMG na vykonanie auditu účtovnej závierky za rok 2006. Banková rada zároveň schválila nové prerozdelenie funkčných miest medzi členské štáty na roky 2006 – 2011. Slovenská republika bude v danom období obsadzovať funkciu podpredsedu predstavenstva a funkciu zástupcu riaditeľa odboru úverovania investícií.

Na jesennom zasadnutí Bankovej rady MIB bola schválená Správa o činnosti banky za 9 mesiacov roku 2006, Správa o priebehu rokovaní o vyrovnaní pohľadávok voči Kube, Správa o plnení rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov za rok 2006 a zloženie revíznej komisie na obdobie 2006 – 2011. S účinnosťou od 1. januára 2007 Banková rada MIB vymenovala do funkcií podpredsedov predstavenstva zástupcov Slovenskej republiky, Bulharska a Rumunska.

Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu

Na jarnom zasadnutí vzala Banková rada MBHS na vedomie Správu o činnosti banky za rok 2005, schválila Správu o činnosti revíznej komisie za rok 2005 a plán práce na obdobie od mája 2006 do mája 2007. Rozpočet všeobecných prevádzkových nákladov bol schválený vo výške 8,0 mil. EUR.

Počas jesenného zasadnutia vzala Banková rada MBHS na vedomie bilanciu banky k 31. decembru 2005 a zostatok nerozdeleného zisku, schválila Správu o činnosti banky za prvý polrok 2006, Správu o plnení rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov za 9 mesiacov roku 2006 a vymenovala nových členov revíznej komisie. Banková rada sa obrátila na delegáciu Ruskej federácie s požiadavkou o predloženie kandidatúry na funkciu predsedu predstavenstva.

8.3 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania

Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania sa orientujú najmä na spoluprácu v rámci Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB). NBS sa podieľa na tvorbe a realizácii spoločnej stratégie aktívnou účasťou svojho zástupcu v pracovnej skupine pre vzdelávanie a rozvoj. Cieľom je budovanie spoločnej základne vzdelávania a rozvoja zamestnancov celého ESCB, ako i vytváranie spoločnej kultúry ESCB a Eurosystemu.

V roku 2006 sa Inštitút bankového vzdelávania NBS (IBV) po prvý raz zapojil do organizovania spoločných vzdelávacích podujatí ESCB a bol hosťiteľom jednej časti vzdelávacieho programu Heading for Leadership. Podujatie zamerané na rozvoj manažérskych zručností, najmä pri vedení ľudí, sa uskutočnilo v termíne od 24. do 28. apríla 2006 v priestoroch NBS v Bratislave a zúčastnilo sa na ňom 16 zástupcov z desiatich národných centrálnych bánk ESCB, Európskej centrálnej banky a orgánov dohľadu členských krajín EÚ.

Zamestnancom centrálnych bánk ESCB ponúkol IBV tiež účasť na troch tzv. otvorených seminároch, z ktorých dva sa zameriavali na rozvoj jazykových zručností (Banková a finančná angličtina v termíne od 9. do 12. mája 2006, Finančná angličtina pre firemných právnikov a nefinančných manažérov v termíne od 16. do 19. októbra 2006) a jeden na odbornú problematiku medzinárodných účtovných štandardov a medzinárodných štandardov výkazníctva (v termíne od 12. do 14. júna 2006). Celkovo sa na otvorených seminároch zúčastnilo 28 zahraničných účastníkov z 18 národných centrálnych bánk ESCB.

Ďalšie dve vzdelávacie podujatia uskutočnila NBS v rámci zahraničnej technickej spolupráce bezodplatne pre expertov zo susedných centrálnych bánk, resp. z orgánov dohľadu. V máji 2006 štyria experti centrálnej banky Slovenska absolvovali dvojdnú odbornú konzultáciu k problematike riadenia rizík na odbore metodiky riadenia rizík NBS. V decembri 2006 usporiadal IBV v spolupráci s expertmi z odboru metodiky riadenia rizík NBS dvojdný workshop k aktuálnej problematike riadenia kreditného rizika

domácností a nefinančných inštitúcií pre pracovníkov bankových dohľadov z ČR, Maďarska, Poľska, Rakúska a Slovinska. Na workshope sa zúčastnilo 10 zahraničných účastníkov. V rámci programu vystúpili uznávaní experti z rakúskej centrálnej banky a aktívne sa doňho zapojili svojimi príspevkami aj ďalší zahraniční účastníci.

Národná banka Slovenska je aktívnym poskytovateľom zahraničnej technickej pomoci vzdelávacieho charakteru. V súlade s prioritami zahraničnej politiky SR i spoločnej zahraničnej politiky EÚ (tzv. susedskej politiky) sa NBS pri poskytovaní zahraničnej technickej pomoci orientuje predovšetkým na Národnú banku Ukrajiny.

Vo februári 2006 bola uzatvorená zmluva na úrovni riaditeľa IBV a riaditeľa personálneho útvaru Národnej banky Ukrajiny, na základe ktorej NBS pripravila a uskutočnila v priebehu roka osem vzdelávacích podujatí podľa špecifických požiadaviek Národnej banky Ukrajiny. Z uvedeného počtu sa štyri podujatia konali v Bratislave v priestoroch NBS a štyri v Kyjeve. Po odbornej stránke viedlo podujatia 38 expertov z 11 odborov NBS a zúčastnilo sa na nich spolu 93 zamestnancov Národnej banky Ukrajiny.

Prvý seminár v Kyjeve sa zameriaval na problematiku interného auditu a druhý na implementáciu menovej politiky. Ostatných šesť podujatí malo charakter odborných konzultácií, resp. študijných návštev zameraných na odborné témy, akými boli riadenie hotovosti, právna regulácia činnosti NBS, zosúladenie legislatívy regulujúcej bankový dohľad s požiadavkami EÚ, riadenie devízových rezerv, liberalizácia kapitálových transakcií, tvorba správy o inflácii a menový transmisný mechanizmus.

Expertí NBS sa orientovali najmä na odovzdávanie praktických skúseností z procesu transformácie pri vstupe Slovenska do EÚ a začlenení NBS do ESCB i plánovaného zavedenia eura v SR a vstupe NBS do Eurosystemu a na prezentáciu prístupov NBS v príslušných oblastiach.

Na pozitívne skúsenosti získané v roku 2006 pri príprave a realizácii vzdelávacích podujatí, či už v rámci ESCB, zahraničnej technickej spolupráce, alebo pri poskytovaní zahraničnej technickej pomoci, plánuje NBS nadviazať aj v ďalších rokoch. Najdôležitejším prijímateľom zahraničnej technickej pomoci bude aj naďalej Národná banka Ukrajiny, ktorá už prejavila záujem o pokračovanie tejto formy spolupráce.